

Om journalistikken i den akademiske republik

JØRN HENRIK PETERSEN

”... the project of journalism education across the English-speaking world has not produced a professional discipline of great prestige and the field does not possess the levels of legitimacy marking schools of law, medicine, engineering, or even business”¹

Siden påbegyndelsen af den nye journalistuddannelse i 1998 ved Syddansk Universitet har vi med mellemrum på Institut for Journalistik ført en diskussion om forholdet mellem den håndværksmæssige *kunnen*, den akademisk baserede *indsigt* og *refleksionen* over journalistikkens samfundsmæssige rolle og funktion. Ofte har diskussionen taget udgangspunkt i det, en af uddannelsens arkitekter i planlægningsfasen kaldte ‘den journalistiske trekant’, jf. figur 1.

Figur 1.

Institut for Journalistik, Syddansk Universitet, Campusvej 55, DK-5230, Odense M, jhp@journalism.sdu.dk

Allerede dette udgangspunkt, der peger på en balance mellem tre dimensioner, førte diskussionen ud over den debat, som har eksisteret lige så længe, der har været uddannelse i journalistik, nemlig disputen om faget som udelukkende professionelt-erhvervs-mæssigt kontra faget på den ene eller den anden måde placeret i den akademiske republik. Denne debat har først og fremmest været ført i udlandet, fordi vi i Danmark indtil for 30 år siden baserede uddannelsen på mesterlæren og derefter på en institutionaliseret form (Danmarks Journalist Højskole) stærkt præget af dens afsæt i mesterlæren. Først med initiativerne til nye journalistuddannelser (Syddansk Universitet og Roskilde Universitetscenter), som undervisningsministeren tog i 1997/98, blev denne diskussion også dansk.

Den faglige opbygning af journalistuddannelsen ved Syddansk Universitet²

Det timemæssige tyngdepunkt på den odenseanske journalistuddannelse ligger på *det håndværksmæssige*, d.v.s. ‘*kunnen-aspektet*’. Hertil kommer en omfattende *sprogundervisning*, undervisning i *det retlige system*, herunder *medieret*, og måske bør også *informationssøgning/kildekritik/samfundsvidenskabelig metode* henregnes til ‘*kunnen-aspektet*’. Samlet kan man tale om *journalistikkens hvordan-dimension*.

Den *faglige indsigt*, ‘*videns-aspektet*’ – uden for journalistikken som håndværksmæssig praksis – tilvejebringes gennem undervisning i *sociologi, dansk – og international politik, socialøkonomi og -politik, kulturanalyse og – journalistik, ’virksomhed, marked og forbrug’* samt *historie*.³

Endelig har vi i vore overvejelser været tilbøjelige til at se ‘*refleksions-aspektet*’ udmøntet primært i *mediesociologi* og *aktuelle samfundsmæssige pro-*

blemer, selv om denne dimension selvsagt bør indgå i alle fag.

Som det ses af den journalistiske trekant, har tanken været, at *kunnen, indsigt og refleksion* skal 'spille sammen' i frembringelsen af *det journalistiske produkt*. Det kan umiddelbart lyde tilforladeligt og problemfrit, men det betyder, at tyngden er lagt på det, journalister *gør*: det, der læses i avisen, det, der høres i radioen, det, der ses i fjernsynet, og det, der videreformidles via internettet. Den statiske 'state of the art'.

At sideordne de tre dimensioner i trekanten er fint nok og vil – forhåbentlig – give en bedre journalistik, men når der i trekantens kerne alene optræder en *produktorienteret gøren*, er der sket en perspektivindskrænkning. Når produktet i den grad betones, indebærer det risiko for en fremhævelse af det *færdighedsmæssige* på bekostning af det *forståelsesmæssige, det statiske* på bekostning af *det dynamiske*; men en kvalificeret journalistik er andet og mere end et sæt af færdigheder, som de udøves 'her-og-nu'. Den handler også om en dybtgående forståelse af den rolle, journalistikken spiller i udviklingen af den samfundsmæssige (be)tydning eller samfundets selvforståelse: *Journalistikkens hvorfor-dimension*.

Bagudskuende virker det ejendommeligt, at der ikke i uddannelsen er undervisning, der eksplicit betegnes *journalistik*. Man kan dog måske med fordel opfatte *mediesociologien* som det forbindende led mellem de håndværksmæssige fags '*hvordan*' og de mere teoretisk-perspektiverende fag. Med den vinkling optræder *mediesociologien* som 'the missing link' mellem teori og praksis, idet faget håndterer det manglende '*hvorfor*'. *Mediesociologien* burde måske betegnes *journalistik*, fordi det netop er her, der ud over det færdighedsmæssige arbejdes med en dybtgående forståelse af *journalistikkens dimensioner*, og det er her, der i flere henseender arbejdes med en brobygning mellem *teori og praksis*.

Mediesociologien eller *journalistikken* er da det fag, der

- løfter det journalistiske produkt op over dets umiddelbare frembringelse,
- indplacerer produktet i en større social sammenhæng,
- ser til- og fravalgene i nyhedsstrømmen som ideologisk betingede,
- udvikler journalistikkens praksiskontekst,
- præciserer journalistikkens betydning i meningsfrembringelsen,

- viser journalisterne konsekvenserne af den måde, formskærerlauget vælger, når det fortæller historier,
- tjener som brobygning mellem en række 'teorifag' og praksis, idet 'teorifagene' ses som mulige producenter af de *perspektiver*, der ofte savnes i den praktiske færdighedsudøvelse,
- sikrer en dybtgående indsigt i journalisternes samfundsmæssige rolle og funktion samt journalisternes mulige 'ansvarlighed' som dem, der skal sikre, at 'publikum' får de fornødne forudsætninger for at kunne agere som ansvarlige samfundsborgere.

I dette perspektiv fremtræder indholdet i den odenseanske journalistuddannelse, som vist i figur 2.

Når der lægges så megen vægt på den journalistiske '*hvorfor-dimension*', skyldes det en grundlæggende opfattelse – fælles med fagets 'founding fathers' – af journalistikkens betydning i og for *demokratiet*. Demokratiet er en konstrueret samfundsinstitution og ikke noget naturgivet. Derfor skal det som institution og kulturel praksis vedligeholdes. "In this vein, democracy is concerned operationally with constituting authority and providing citizens with the equipment to watch and evaluate the exercise of such authority. Journalists, among others, provide information and thought on which consciousness of the state and its officers is formed... journalists are prominently involved in the formation of social consciousness in the name of the public".⁴ Denne side af sagen er så meget mere vigtig, fordi nye medieteknologier tenderer mod underminering af den aktive offentlighed og indebærer risiko for ideologisk orkestrering, og fordi der er en voksende fornemmelse af 'et køligt forhold' mellem journalistikken og det demokratiske liv.

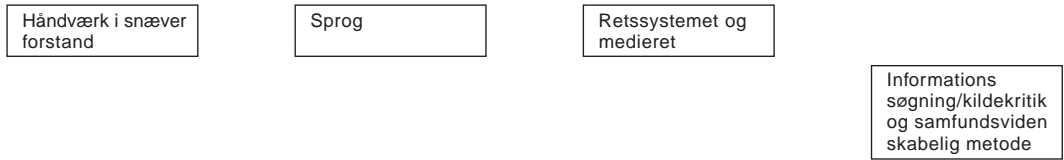
Det interne problem

Den hermed antydede stærkere vægtlægning på *videns- og refleksionsdimensionen*, d.v.s. det *journalistiske hvorfor*, accentuerer problemet om afvejningen mellem trekantens tre dimensioner, i særdeleshed afvejningen mellem det, der udvikler den studerendes forståelse af, *hvorfor?*, og det, som skal sikre den studerendes færdighedsmæssige kunnen: *hvordan?*

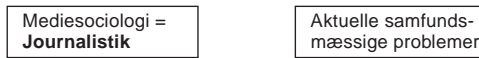
Det skærper afbalanceringen mellem det synspunkt, der lægger vægten på at tilvejebringe grydeklare journalister til umiddelbar anvendelse i medievirksomhederne – et synspunkt, der stærkt understøttes af 'kampen om praktikpladserne' og mulighederne i et vigende jobmarked -, og den position,

Figur 2.

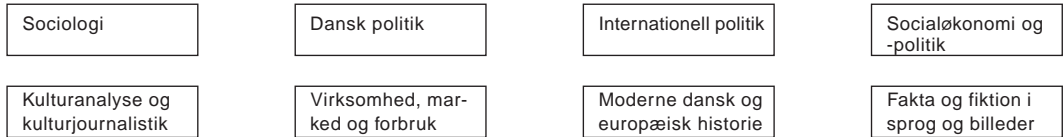
Hvordan?-fag

Hvorfor?-fag

Teori/perspektiverende fag

som gerne vil udstyre journalisterne med andet og mere end det, 'de faktiske forhold i jernindustrien' umiddelbart tilsiger.

De 'akademiske' og de 'professionelle' elementer i journalistuddannelsen kommer da til at fremtræde som aktører i en mere eller mindre civiliseret borgerkrig. Både blandt de involverede undervisere, der hver for sig typisk har tyngde i det ene eller det andet perspektiv på uddannelsen, og blandt de studerende, når de – tidspresset – i hverdagen foretager deres prioriteringer mellem at satse enten på den akademiske republik eller på de umiddelbare færdigheders imperativ. I mange tilfælde vil det sidste – færdighedernes imperativ – blive identificeret med journalistikken selv, hvilket her vil sige at blive identificeret med en ren *produktbetragtning*. *Hvordan-* højprioriteres på bekostning af *hvorfor-dimensionen*, selv om de burde være ligestillede.

"Borgerkrigen" afspejler selvsagt underviserens forskellige baggrund, der fører til sondringen mellem at *være journalist* og at *tale om journalistik*. Håndværksfagene undervises typisk af tidligere praktikere uden akademisk baggrund, mens de, der varetager teori- og 'hvorfor'-fag typisk har deres rod i den akademiske republik uden synderlige praktiske erfaringer. Eller måske snarere med indsigt i genrer som kronik, kommentar og debatindlæg, der ikke er de typiske meddelelsesformer for den praktiske journalist.

Det er næppe heller utypisk, at begge grupper føler, at det er den del af uddannelsen, de selv identificerer sig mest med, som nedtones til fordel for den

anden. Det sete afhænger som bekendt af øjnene, der ser.

Det ligger næsten i begrebet 'det journalistiske håndværk', at der her arbejdes med journalistisk metode forstået som '*den rigtige måde*' at gøre det på. Der er i høj grad tale om 'learning by doing'. Det, der – set i akademiets perspektiv – mangler i den 'håndværksbaserede tilgang', er forståelsen af samspillet mellem teori og praksis, det perspektiverende, og forståelsen af, at det at tilvejebringe en fair, balanceret, nøjagtig gengivelse af en hændelse forudsætter langt mere end en simpel gengivelse af det, der opfattes som 'kendsgerningerne'. Det skyldes, at den journalistiske metode ikke har nogen relation til epistemologien (erkendelsesteorien). Den studerende lærer at se og at afbilde verden med udgangspunkt i en metode, der adskiller journalistikkens 'hvordan' og journalistikkens 'hvorfor'.

Ændringsforslag

Der er fremkommet mange forslag til, hvordan man kan forbedre forholdene. Nogle bevæger sig i samme retning. Andre præges af indbyrdes modsætninger.

Nogle appellerer til en forstærket professionalisme i staben på journalistuddannelsen udmøntet i et stærkere engagement i journalistikken og et tættere samspil med de professionelle mediefolk, uden af den grund at glemme, at det fremdeles er uddannelsens opgave at forberede den studerende ikke kun til beskæftigelse på de kendte branchevilkår

men også på vedkommendes effektive og kritiske deltagelse i det repræsentative demokrati.

Andre betoner et større islet af kritiske studier, som bl.a. sætter spørgsmålstegn ved den praktiserende journalists overfladiske teori om viden baseret på kildeinterviews. Denne 'vidensteori' er løsrevet fra de sidste mange års socialvidenskabelige indsigter. 'Sandheden' er ikke noget, der 'findes' og venter på at blive afdækket, men er defineret ved de metoder, det sprog, de teknologier, de kulturelle forudsætninger og de økonomiske imperativer, der er lagt til grund for en søgen efter 'sandheden'. Kendsgerninger, viden og sandhed eksisterer ikke uafhængigt af mennesket, men er sociale konstruktioner. Denne epistemologiske pointe bør spille med i 'praksis-undervisning'.

Atter andre lægger vægt på samme stærkere islet af teori og metode, så den uddannede journalist får en mere grundlæggende fornemmelse af, hvad der er en kendsgerning end den, der ligger i, at nogen bekræfter, hvad andre har sagt. Meget journalistisk information er mere afhængig af de kilder, der (tilfældigvis) er til rådighed, end af et forsøg på falsifikation. I den sammenhæng argumenterer mange for, at en systematisk læsning af nyhedsartikler bør være en integreret del af uddannelsen med hovedvægten lagt på deres konstruktion af 'virkeligheden'.

Men der er samtidig nogle, der nok accepterer betydningen af mere kritiske elementer, men som på den anden side advarer imod, at journalistikken degenererer til en afart af socialvidenskaberne. Det er selvsagt vigtigt at fastholde praksisperspektivet, så man ikke i kritik af praksis og såkaldt journalistisk metode hælder barnet ud med badevandet.

Teori og praksis kan også, vil nogle mene, i højere grad integreres gennem selvrefleksion, hvor den enkelte sætter spørgsmålstegn ved sin egen rolle som upartisk gengiver af kendsgerninger og filosoferer over, hvordan kendsgerninger får et bestemt betydningsindhold gennem de valgte narrative strukturer. Opgaven vil da være at finde undervisningsformer, der stimulerer denne selvrefleksion.

Endelig er der dem, der hævder, at selv om kendskab til en række "fag" – de perspektiverende teori-fag – er udmærket i sig selv, er det mindst lige så vigtigt at være opmærksom på, at disse fag ikke er elementer i en sammenhængende vidensstruktur. De lever hver deres liv med hver deres metode og hvert deres genstandsfelt uden nogen indre sammenhæng. Det perspektiv kunne føre til en omstrukturering af journalistuddannelsen, så hovedtemaet blev Journalistik som paraplybetegnelse for en række subgrupperinger – på samme måde som Statskundskab er en paraplybetegnelse for ret forskelligartede

felter. Konkret er det foreslået at arbejde med fem felter:

- *journalistikkens filosofi* (ytringsfrihed, moral, betydningen af journalistisk arbejde, analyse af journalistikkens intentioner og mål);
- *journalistisk praksis og metode* (mere eller mindre sammenfaldende med den håndværksprægede undervisning);
- *den sociale og politiske kontekst* (placerer medierne i et landskab præget af magt, social struktur, kultur og adfærd);
- *kritik* (refleksion over journalisters moralske, tekniske, intellektuelle og kunstneriske præstationer);
- *metode* (udvikling og vurdering af de metoder, der anvendes til at frembringe viden).

Om journalistuddannelsens teorifag

I figur 2 blev en række fag identificeret med '*hvor-dan-dimensionen*' og en anden række med '*hvorfor-dimensionen*'. Den tredje række blev kaldt de teoretisk, perspektiverende fag. Hvordan hænger de (eller burde de hænge) sammen med de to øvrige grupper?

Her kan det være nyttigt at gå tilbage til en af 'the founding fathers', nemlig Joseph Pulitzer.⁵ Da han ville udvikle et College of Journalism i tilknytning til Columbia University, lagde han stor vægt også på de traditionelle universitetsfag både i henseende til *hvilke*, der skulle indgå i uddannelsen af journalister, og i henseende til *hvordan*, der skulle undervises i disse fag, så de kunne tjene den perspektivering, som *den journalistiske hvordan-dimension* ofte savner.

Hans grundpointe var, at den professor, der skulle designe et kursus – det være sig i politik, økonomi, sociologi, historie etc. – som udgangspunkt skulle fokusere på den journalistikstuderende og glemme 'fagets traditionelle studerende': "Now, let us suppose that instead of lecturing for the general student in a general way, a professor of history should concentrate sharply upon the special object of the journalist, upon the special, separate needs of his training..."⁶ Pulitzers pointe var at organisere den faglige viden, så den henlede opmærksomheden på det, der spiller en rolle i den offentlige diskussion og i det offentlige liv – og dermed i den journalistiske praksis. Journalistikken skulle for ham være en anvendelse i den offentlige sfære af den viden og de indsigter, der sammenfattes og videreformidles gennem de universitære discipliner.

Over for dette synspunkt vil mange – også blandt de tænksomme – journalister mene, at det ikke er meget af det, der undervises i på en journalistuddannelse, som er uomgængelig viden. Det, der frembringer en god journalist, kan ikke læres på en skole, hvad enten uddannelsen er et-, to- eller treårig, siger Göran Rosenberg.⁷ Hvordan underviser man i fortælleglæde, formuleringsevne, videbegær, fantasi, vedholdenhed, receptivitet, kritisk tænkning, integritet og evne til at udholde stress? spørger han. Hertil er der to ting at sige. For det første at uddannelsesinstitutionen ved sin optagelsesprocedure kan gøre meget for at sikre ‘de rigtige’ studerende med de rigtige egenskaber. For det andet at en pædagogik meget vel kan være med til at fremme egenskaber, som man selvsagt ikke sådan i umiddelbar forstand kan ‘undervise i’. Og for det tredje kan der være god grund til at erindre om Pulitzers provokerende argument: ”Is the man who is everybody’s critic and teacher the only one who does not need to be taught himself”?

Opgaven i arbejdet med de universitære fag må være at overføre fagets sprog og tolkningsmetoder til de journalistikstuderende med vægten lagt på de dele, som er af betydning for den almene journalistik, mens fagets mere eksotiske sider negligeres.

Lad mig eksemplificere tanken med faget økonomi, som jeg selv underviser i. Udgangspunktet for planlægning af fagets indhold har været den observation, at næsten alle økonomiske og politiske diskussioner i Danmark ender i en debat om velfærdsstatens ydelser og finansiering. At det også er det tema, offentligheden og beslutningstagerne (og til dels journalisterne) tillægger størst betydning i mediedækningen, ved vi fra en undersøgelse af Anker Brink Lund.⁸

Undervisning i økonomi for journalistikstuderende kan derfor for det første med fordel tage afsæt i velfærdsstatens økonomiske problemer og dermed i socialpolitikken som økonomisk fag. Derfor har min version af faget titlen ‘Socialøkonomi og -politik’. For det andet bør undervisningen begynde med en forskningsbaseret relatering af faget til den journalistiske praksis. Det sker hos os

- ved en gennemgang af de skrevne mediers dækning af de velfærdsstatslige problemer i uge 46, 1999 – den nyhedsuge, vi i øvrigt på Institut for Journalistik har arbejdet meget med -,⁹
- ved eksemplifikation af, hvordan et generelt økonomisk problem (vedtagelsen af ‘euroen’, den fælles valuta) ændrer karakter og ender i en debat om folkepensionen,¹⁰

- ved en diskussion af en rigtig fin journalistisk brøler hentet fra den pulserende virkelighed.¹¹ Den handler om journalisters fejllæsning af statistiske oplysninger vedrørende omfanget af arbejdstiden, et forhold der spiller en stor rolle i den aktuelle diskussion af velfærdsstatens fremtidige finansieringsproblemer.

Ved denne introduktion til faget er vægten lagt på at vise, at man med kendskab til faget socialøkonomi og -politik kunne have perspektiveret bedre, kunne have udviklet en helhedsbetragtning, kunne have stillet mere relevante spørgsmål, kunne have fundet andre vinklinger og kunne have undgået at begå direkte fejl. Formålet er selvsagt at åbne den studerendes øjne for, at faget kan bidrage til en bedre journalistik, og at det – i kraft af den vægt, der lægges på velfærdsaspekterne – berører enhver almen journalist.

Næste led i forløbet er, at alle undervisningstimer indledes med en præsentation af den forudgående uges centrale økonomiske begivenheder dækket af medierne med faglig begrundet ros og ris. Det svarer til Pulitzers ‘Study of Newspapers’ – anvendt på det begrænsede område, der dækkes af faget økonomi.

Endelig er det tredje led i forsøget på at sam-tænke fag og journalistisk praksis, at de studerende i grupper forud for deres mundtlige eksamen skriver en større rapport over et selvvalgt emne. Enkelte eksempler fra sidste eksamen er ‘Indvandringens økonomiske konsekvenser’, ‘Befolkningsudviklingen som en udfordring for velfærdsstaten’, ‘Øget efterspørgsel efter privat sygeforsikring’, ‘Truslerne imod den danske velfærdsmodel’, ‘Skattestoppet’, ‘EU’s landbrugspolitik’, ‘Sort arbejde’, ‘Velfærdsdækning under valgkampe’.

Rapporten har to elementer. Dels redegør gruppen for det emne, den har valgt at behandle, og dels foretager den en kritisk gennemgang af mediernes dækning af det valgte tema. Ikke mindst det sidste styrker refleksionen over mediernes rolle og funktion. Mange praktiserende journalister kan være glade for, at de ikke i det daglige skal udsættes for en efterkritik, som den de studerende udøver, når de på basis af deres egen research kaster sig over de uddannede fagfæller.

Styrken ved ‘modellen’ er, at den tager udgangspunkt i den journalistiske praksis, de studerende identificerer sig med, at den fokuserer på de elementer af økonomisk teori, som den almene journalist vil møde, at den tilvejebringer et godt grundlag for tilegnelse af økonomisk sprog, tankegang og me-

tode, at den åbner mulighed for at behandle økonomi i samspil med de politiske rammevilkår, med historien, med etikken (bag velfærdsstaten), med kulturen osv., og at den sikrer refleksionen. Svagheden er, at den kun indirekte knytter an til den journalistiske praksis. Det hænger sammen med, at faget gennemføres sideløbende med den håndværksmæssige undervisning i radio/tv, der på introduktionsniveauet ikke hviler på de længere formater, som kunne give afløb for en økonomisk indsigt.

En supplerende journalistisk trekant?

Uden direkte at endorsere enkeltelementer blandt de ændringsforslag, der er omtalt oven for, lader Skinner et al. sig inspirere af disse forslag, idet deres udgangspunkt er

- at ændre referencepunktet for udviklingen af uddannelsesstrukturen (curriculum);
- at nægte at acceptere journalistikken som en teknik,
- at understrege journalistikkens karakter af kompleks, professionel praksis, som forudsætter færdigheder, indsigt og refleksion.

Det forekommer at være et egnet udgangspunkt for fortsatte overvejelser over en uddannelse, der fra begyndelsen er tænkt med afsæt i 'den journalistiske trekant'. Skinner et al. fremhæver især tre forhold, der med fordel kan tillægges større vægt på vejen til en forståelse af det journalistiske 'hvorfor': Journalistik som produktion af mening og betydning, journalistik i kulturel kontekst og journalistik som praksis for vidensproduktion. En supplerende journalistisk trekant?

Journalistik som produktion af mening/betydning

Journalister 'finder' ikke mening i rådata – observationer, interviews etc. -, men frembringer på det grundlag mening eller betydning. Nyhedsproduktion er en kompleks selektionsproces, som frembringer mening/betydning. Det peger iflg. Skinner et al. på en række områder, der med fordel kan indgå i uddannelsen:

- I og med at journalister anvender ord og billeder til at skabe betydninger er en vis forståelse af *Saussures lingvistik* – elementær semiotik – nyttig;
- Det samme gælder grundtræk af ideerne bag *socialkonstruktivismen*;

- Analyse af de *kulturelle, politiske og økonomiske kræfter*, der strukturerer den journalistiske praksis.

Journalistik i en bredere kulturel kontekst

Journalistikken i dens bredere kulturelle kontekst omfatter

- studiet af *stereotyper* som sådan;
- studiet af *narrative strukturer som stereotyper*; Da både tid og omfang er begrænset, når journalister skal fortælle en historie eller forklare undertiden komplekse situationer, anvender de hyppigt bestemte narrative strukturer eller 'nyhedsrammer' til at beskrive specifikke hændelser i et forsøg på at fortolke dem og give dem mening. Ofte indeholder de stiltiende teorier om, hvad der eksisterer, hvad der sker, og hvad der spiller en rolle, og de tenderer at undertrykke eller nedtone information, der ikke passer ind i rammen;
- i forsøget på at undgå stereotype fortællerammer, især når der berettes om kulturer, subkulturer, samfund og religioner, journalisten ikke selv tilhører, kan *etnografisk metode* være af stor betydning;
- også i denne sammenhæng spiller *videnssociologi* og *socialkonstruktivisme* en rolle.

Journalistik som en praksis for vidensproduktion

Med denne overskrift tænkes på reporterens test på informations præcision og på verifikationen med større vægt på de epistemologiske aspekter. I nyhedernes produktionsproces må der fokuseres på, *hvorviden kommer fra*, og *hvordan den frembringes*.

Ikke mindst refererer Skinner et al. til interviewet som vidensproducerende:

- hvem skal interviewes, hvordan skal der interviewes, og hvorfor skal der interviewes;
- ofte interviewes med henblik på tilkendegivelse af mening, perspektiv, kommentar eller citat – men selve det har mere at gøre med stenografi end med journalistik;
- i stedet bør interviewet anvendes til at konfrontere mere etablerede kilder med afledte konsekvenser, implikationer og modsigelser i allerede afgivne tilkendegivelser;

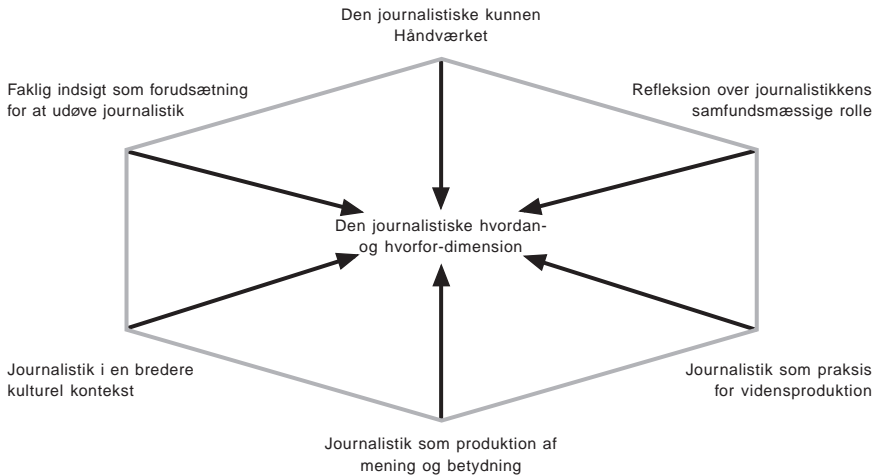
at udfordre folk, der producerer og reproducerer konventionel visdom, hvilket forudsætter, at journalisten kan skelne den konventionelle visdom fra anden indsigt;
 at producere offentlig viden og udfordre de konventionelle tolkninger;
 at stille udfordrende spørgsmål for at afdække, hvorfor den interviewede mener at vide det, vedkommende hævder at vide;
 at udfordre ekspertisen og at være sig ekspertisens grænser bevidst;
 at evaluere begrundelserne for de svar, der bliver givet.

Den dobbelte journalistiske trekant

En del af de forslag, Skinner et al. her fremsætter, er indarbejdet i første semester på den kandidatuddannelse i journalistik (cand.public.), som er påbegyndt d. 1. februar 2002 efter afslutning af det første gennemløb af uddannelsens bachelorforløb. Ikke

mindst forløbet i Journalistikkens filosofi vil tage disse elementer op og styrke uddannelsens *'hvorfor-dimension'*; men der kan alligevel være grund til at spørge, om man ved enkelte ændringer i bacheloruddannelsens *'mediesociologi'* med fordel kunne betegne dette fag *journalistik*, og om man kan bevæge sig længere i retning af en samtænkning af de enkelte universitære fag med den journalistiske praksis – både hvad angår *'hvordan- og hvorfor-dimensionen'*. Det er min vurdering, at vi med den eksisterende grunduddannelse har bevæget os et pænt stykke ud over den en-gølsk/amerikansk/australsk/canadiske diskussion om forholdet mellem *'vocational training'* og arbejdet med indsigt/refleksion. Dette notat er skrevet til yderligere inspiration under bevægelsen i den forhåbentlig rigtige retning. Vi har hidtil i høj grad ladet overvejelserne både om uddannelsens struktur og om det enkelte fags udformning styre af den tanke, der er udmøntet i den journalistiske trekant. Måske vi i den kommende tid skal tænke med udgangspunkt i den dobbelte journalistiske trekant, jf. figur 3.

Figur 3.

Dette notat er inspireret af David Skinner, Mike J. Gasher og James Compton, Putting Theory to Practice, A Critical Approach to Journalism Studies, *Journalism*, 2(3): 341-360, 2001. Overvejelserne afspejler Skinner, Gasher og Comptons tankegang anlagt på en række af de diskussioner, vi har ført på Institut for Journalistik, Syddansk universitet.

Noter

1. G. Stuart Adam, The education of journalists, *Journalism*, 2(3), pp. 315-339, 2001.
2. Om baggrunden og uddannelsesstrukturen, se Anker Brink Lund og Jørn Henrik Petersen, Ny journalistuddannelse i Danmark, *Nordicom-Information*, 21(3), 1999, pp. 87-94.
3. De fag, der er optaget i curriculum på bacheloruddannelsen ved Institut for Journalistik, Syddansk Universitet, adskiller sig ikke væsentligt fra dem, Joseph Pulitzer i sin tid anførte i 'Planning a School of Journalism – The Basic Concept', *The North American Review* (May):20, 1904. Hvad vi i dag kalder 'det journalistiske håndværk' omfattede hos ham: The Study of Newspapers, Style, Principles of Journalism og The News, mens han blandt de akademiske fag pegede på etik, litteratur, sandhed, historie, sociologi, økonomi, statistik, sprog, fysik og ideerne.
4. Adam, op.cit. p.316.
5. Jf. Adam, op.cit.
6. Pulitzer, op.cit., citeret fra Adam, op.cit. p.320.
7. Göran Rosenberg, *Tanker om journalistik*, København 2000.
8. Anker Brink Lund, Forskning om medier og demokrati, Danske Dagblades Forenings debatserie nr. 16, 2001-11-21
9. Jørn Henrik Petersen, Sygt, sundt og socialt, i Anker Brink Lund (red.), *Først med det sidste*, Forlaget Ajour, 2000, pp. 31-50.
10. Jørn Henrik Petersen, Mediernes eller politikernes plattenslageri, i Peder Skyum-Nielsen, *Stærkere Journalistik*, Odense Universitetsforlag, 2002, pp. 15-20.
11. Jørn Henrik Petersen, Statistik og Journalistik, *Jyllands-Posten* d.9.8 2001.